

Klasik Arap Edebiyatında
Çirkinin Mizahı

Dr. Şükrü DİNÇER

Emin Yayınları 543

Klasik Arap Edebiyatında Çirkinin Mizahı

Dr. Şükrü DİNÇER

Editör: Mensure SÖNMEZ

Kapak: Hilal SEVİNÇ

1. Baskı Bursa Nisan, 2024

Dizgi-İçdüzen
Emin ÖZDAMAR

Baskı ve Cilt
EMİN YAYINLARI

Fethiye Mah. Kırlangıç Sok. No: 2 Nilüfer/BURSA

Tel: (0224) 2422898, Fax: (0224) 2412569

www.eminyayinlari.com.tr

© Bütün yayın hakları anlaşmalı olarak Emin Yayınları'na aittir. Kitap, yayıncının ve yazarın izni olmaksızın hiçbir surette (baskı, fotokopi, elektronik, manyetik, mekanik ve sesli ortamlarda ya da başka bir şekilde) kısmen veya tamamen çoğaltılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Klasik Arap Edebiyatında Çirkinin Mizahı

Dr. Şükrü DİNÇER

1. Arap Edebiyatı 2. Edebiyat 3. Dil

ISBN: 978-625-6563-43-8

Sertifika No: 41427

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	3
KISALTMALAR.....	9
ÖNSÖZ	11
GİRİŞ	15
A. ARAŞTIRMANIN METODİK YAPISI	15
1. Araştırmanın Amacı	15
2. Araştırmanın Önemi.....	16
3. Araştırmanın Yöntemi, Kapsamı ve Sınırları	17
B. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI	18
1. Fiziksel Kusurlara Dair Tema ve Tipolojileri Konu Alan Müstakil Eserler	19
a) el-Bursân ve'l-'urcân ve'l-'umyân ve'l-hûlân.....	19
b) Nektü'l-himyân fi nüketi'l-'umyân	19
c) eş-Şu'ûr bi'l-'ûr	20
2. Fiziksel Kusurlara İlişkin Tema ve Tipolojilere Muhtevasında Özel Başlıklar Açan Eserler	21
a) el-Ma'ârif	21
b) el-Muhabber	21
c) et-Tezkiretü'l-Hamdûniyye	22
d) Nihâyetü'l-ereb fi funûni'l-edeb.....	22
e) Muhâdarâtü'l-üdebâ.....	23
3. Fiziksel Kusur ve Çirkinliğe Dair Mizahi Tema ve Tipolo- jilere Muhtevasında Bir Şekilde Yer Veren Klasik Çalışmalar	24
a) 'Uyûnü'l-ahbâr	24
b) el-Ecvibetü'l-müskite.....	24
c) el-'İkdü'l-ferîd.....	25

d) el-Besâir ve'z-zehâir	25
e) Cem'u'l-cevâhir fi'l-mûlah ve'n-nevâdir	26
f) el-Egânî.....	27
g) Nesrû'd-dür fi'l-muhâdarât	27
h) Rebî'u'l-ibrâr ve nusûsü'l-ahbâr	27
i) Hadâiku'l-ezâhir fi müstahseni'l-ecvibe ve'l-mud- hikât ve'l-hikem ve'l-emsâl ve'l-hikâyât ve'n- nevâdir	28
j) el-Müstetraf fi külli fennin müstezraf	29

BİRİNCİ BÖLÜM

YÜZ ÇİRKİNLİĞİ

A. ETKİLİ BİR TAŞLAMA ENSTRÜMANI OLARAK "ÇİRKİNLİK"	35
1. Çirkin Tabiatlı Kişilere Hakaret Üslupları.....	37
2. Çirkin Eleştirisinde "Kutsal" Referansların Kullanımı	38
3. Hiciv Ustası Bedevinin Eleştiri Oklarıyla Yüzleşen Çirkinler	41
4. Çirkinin Kendini Eleştirisi	44
B. ÇİRKİNLİĞİN KALITSALLIĞI	45
C. "ÇİRKİNE NAZAR BİR TÜR CEZADIR" İLKESİ.....	47
D. ÇİRKİNLİĞİ TELAFİ EDEN UNSURLAR.....	48
E. EVLİLİK HAYATINDA EŞLERİN ÇİRKİNLİĞİ	51
1. Eş Seçimine Etki Eden Çirkinlik	54
2. Çirkin Eşe Sabrı Rasyonelleştirme	56
3. Boşanma	58
F. ÇİRKİNLİĞİ PERDELEYEN UNSURLAR	60
G. ÇİRKİNLİĞİ KENDİSİNE YAKIŞTIRAMAYANLAR	62
H. ÇİRKİN-AYNA İLİŞKİSİ	63

I. ZAHİR VE BÂTIN GÜZELLİĞİ YA DA ÇİRKİNLİĞİ..	66
İ. ÇİRKİNLİK SEMBOLLERİ: ŞEYTAN, CİN, DECCAL, GÛL	70
J. ÇİRKİNLERİN BAZI HAYVANLARA TEŞBİHİ	72
K. ÇİRKİNLİK VE MÜCÛN	74
L. ÇİRKİNLE KARŞILAŞMANIN UĞURSUZLUK SAYILMASI	75
M. DEVLET ERKÂNININ HUZURUNDA ÇİRKİNLER	76
N. ÇİRKİNLİKLE İLGİLİ MESELLER VE VECİZ SÖZLER.....	83
O. ÇİRKİN KADINLAR	87
Ö. YAŞLILIĞA BAĞLI ÇİRKİNLİK.....	91
1. Kocakarılar.....	92
2. Çirkin İhtiyar Erkekler	95
P. BAZI MEŞHUR ÇİRKİNLER	97
1. Ahnef b. Kays	100
2. İyâs b. Muâviye	102
3. Beşşâr b. Bürd.....	104
4. Câhiz.....	105
5. el-Harîrî.....	107

İKİNCİ BÖLÜM

BAŞ BÖLGESİNDEKİ KUSURLARA İLİŞKİN ÇİRKİNLİK

A. GÖZ KUSURLARI	111
1. Körlük.....	111
2. Tek Gözlülük	124
3. Şaşılık-Gözü Küçüklük.....	132
4. Göz Sulanması, Konjonktivit -Göz İltihabı- Pörtleklik.	137

B. BURUNDAKİ KUSURLAR.....	141
1. <i>Burunda Aşırı Büyüklük</i>	142
2. <i>Çarpık Burunluluk</i>	144
3. <i>Basık Burunluluk</i>	146
C. TÜYLERE İLİŞKİN KUSURLAR.....	148
1. <i>Saç</i>	148
2. <i>Sakal</i>	151
3. <i>Kellik</i>	155
4. <i>Ağarmış Saç-Sakal</i>	161
5. <i>Köselik</i>	166
D. AĞIZ KUSURLARI.....	171
1. <i>Nefes Kokması</i>	171
2. <i>Diş Bozuklukları</i>	179
E. DİL KUSURLARI.....	181
1. <i>Dilsizlik</i>	181
2. <i>Pelteklik-Kekemelik</i>	183
F. SAĞIRLIK.....	186

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİĞER FİZİKSEL KUSURLARA BAĞLI ÇİRKİNLİK

A. KAMBURLUK.....	191
B. TOPALLIK.....	196
C. ŞİŞMANLIK.....	205
D. SISKALIK.....	208
E. AŞIRI UZUNLUK.....	211
F. AŞIRI KISALIK.....	215
G. İRİ KALÇALILIK - UFAK KALÇALILIK.....	220
H. HADIMLIK.....	224
I. TEN RENGİNE DAİR KUSURLAR.....	228
1. <i>Siyahilik</i>	228

2. Alaca Hastalığı	232
İ. EL, KOL, AYAK, BACAK UZUVLARININ EKSİKLİĞİ	235
J. KÖTÜRÜMLÜK/FELÇ	240
K. BİRDEN ÇOK FİZİKSEL KUSURU OLAN BAZI MEŞHURLAR.....	242
SONUÇ	247
KAYNAKÇA.....	251
EKLER.....	267

